

TORONTÁI

Ara: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u 1
1 Din
Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre 300 D | Negyedévre 75 D
Félévre ... 150 D | Havonta ... 25 D
Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta délben

Ára:
1 Din

Miért voltak Radicsék Beogradban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, máj. 15.

Radics Szeptán két delegátusa, mint utóbb kiderült, nem politikai megbízatással járt Beogradban. A képviselők avégből jöttek Beogradba, hogy a belügyminisztériumban közbenjárjanak az irányban, hogy az rendeletileg felhívja a hatóságokat a községek önkormányzatának tiszteletben tartására.

A franciák német kormány- válságot jósolnak.

Berlin, máj. 15.

Párisi lapok meglepedéssel állapítják meg, hogy az angol kormány igyekezett a francia állásponttal összhangban maradni. Az olasz jegyzék hangja ellen sínesen kifogástok. A lapok általában konstatálják, hogy a szövetségesek egyenlő felfogása miatt német kormányválságra lehet kilátás. Szerintük Stresemann a leginkább számba jöhető jelölt.

Német rászórol a franciák kombinációt nagyon korainak mondják.

Az Intransigent a német kormányválság lehetőségeivel foglalkozva megállapítja, hogy Cunonak, aki a német javaslat összegeit fizetési maximumnak jelentette ki, okvetlenül távoznia kell. Csak az a kérdés, hogy a németek elfogadják-e egy olyan kormányt, amely nagyobb összegek fizetésére hajlandó. Kérdés, hogy a nagyipar megadja-e a kívánt garanciákat nagyobb összeg erejéig.

„A vörös hadsereg megteszi kötelességét“.

A „Torontál“ tudósítójának távirata.

Moszkva, máj. 15.

Az angol beavatkozási kísérlet ellen nagyban folynak a tüntetések. Oroszország jelszava: Békét akarunk, de küzdünk minden beavatkozás ellen.

Kamenjev a tömeghez intézett beszédében kijelentette, hogy Oroszország sem a jegyzékektől, sem a lövésektől nem ijed meg.

Csieserin kijelentette, hogy nyugodtan várják az ellenséget, mert a tanácsköztársaság olyan erős vár, amelyen minden ellenséges kísérlet megtörik.

Trozkij kijelentette, hogy a szovjet békét akar, de szükség esetén a vörös hadsereg nagyszerűen teljesíti majd kötelességét. Oroszország mindenkor meg fogja védeni függetlenségét és nem enged, hogy rabszolgaként bánjanak vele. Oroszország angol tőke nélkül is megél.

Elfogadta a szkupstina az igazoló-bizottság jelentését.

Viharos ülés a szkupstinában.

Beograd, máj. 15.

A szkupstina tegnapi ülése iránt, amint várható is volt, nagy érdeklődés nyilvánult meg. A képviselők csaknem teljes számban jelentek meg az ülésen, a karzatok pedig telve voltak az érdeklődőktől. Az utéan a parlament épülete előtt nagy néptömeg verődött össze, hogy minél előbb értesüljön az ülés egyes érdekesnek ígérkező mozzanatairól.

Pelles Dusan dr. ideiglenes házelnök délelőtti kilenc óra negyven perckor nyitotta meg a szkupstina ülést. A jegyzőkönyvek felolvasása és elfogadása aránylag simán ment és nem váltott ki hosszabb vitát. Utána azonban már teljes erővel kitért a vihar, amely az ülést mindvégig uralta.

A házelnök a napirendre való áttérés előtt felszóllt a múlt ülésen történt viharos jelenetekkel kapcsolatban és különösen arra tért ki hosszasan, hogy Ciesevity demokráta képviselő elvitte helyéről a szavazategyütő urnát és a képviselői padsorok közé vitte. Javasolja, hogy a Ház ezért a képviselőt megbüntesse aképpen, hogy három ülésről kizárja. Az indítvány ellen nagy lármával tüntettek a demokráta- és földművespárti képviselők és tiltakoztak a képviselővel szembeni eljárás miatt. A képviselő megbüntetésével kapcsolatban keletkezett vita során Pecity (dem.) azt bizonyította, hogy Ciesevity kizárása, illetve megbüntetésének szabályellenesség volna. A házelnök mindazonáltal nem vonta vissza javaslatát a szavazás alá bocsájtotta az indítványt. A szkupstina szótöbbséggel megadta hozzájárulását.

Ezután áttértek a napirendre, melynek egyetlen pontja, az igazoló bizottság jelentése még nagyobb vitát váltott ki. Koies, az igazoló-bizottság többségének az előadója és Markovity Pera a kisebbség előadója felolvasta a bizottság jelentését és a kisebbség különvéleményét. Koies külön ismertette a többség állásfoglalását és kijelentette, hogy a bizottság az angol parlamentáris rendszer szerint járt el, amikor nem

bocsájtkozott vitába azon mandátumok felett, amelyek ellen nem adtak be panaszt. Majd kitért a vitás mandátumok sorsára is, melyek ellen számtalan panasz merült fel a vizsgálat során. Szerinte a bizottság igazságosan, minden részrehajlás nélkül járt el, azért kéri a jelentés változtatás nélküli elfogadását.

Koies beszéde után felhangzott lármá élénk bizonyoságot szolgáltatott arról, hogy milyen vihar várható azokon az üléseken, amelyeken a kétes mandátumok sorsa felett döntenek. A vitában, mely délelőtti tizenegy órától rövid megszakítással a késő éjjeli órákig tartott, akörül fordult meg, hogy a földművesek és demokráta élén támadták az igazoló-bizottság ténykedését, a radikális képviselők pedig védtek a bizottságot s ellenérvekkel igyekeztek leszerelni a vehemens támadásokat.

Elsőnek Davidovity Ljuba, a demokráta-klub elnöke szóllt fel és közel egy óras beszédeben azt igyekezett bizonyítani, hogy a választások terror alatt történtek, amely folytatódott a bizottság ülésein. Altitásának igazolására több példát hoz fel. Beszéde során kijelentette még, hogy az ilyen választások súlyos következményekkel járnak, amelyek már most is jelentkeznek. A szkupstina ugyanis — mondotta Davidovity — faji alapon formálódik s ahelyett, hogy most szociális és gazdasági kérdéseken vitatkoznának, fajkérdésekkel kell foglalkoznunk.

Davidovity beszédére Uzunovity miniszter reagál és komoly argumentumokkal igyekezik megdönteni annak állításait. Terrorról — mondotta — nem lehet szó, mert a hatóságok egyenesen utasítást kaptak, hogy a választások idejére teljesen a semlegesség álláspontjára helyezkedjenek.

Uzunovity beszéde után Lázity Voisláv (földm.) szóllt hozzá a tárgyhöz s támadta az igazoló-bizottság ténykedését. Felszóllásában azt mondotta többek között,

hogy a választások nem voltak szabadok.

Utána Pecity (dem.) beszélt ugyanecek a választások terrorjáról. Jankovity Velizár dr. közlekedésügyi miniszter hosszú beszédében reagálva, Pecitynek saját kerületéről szóló felszóllására, okmányokkal igazolta, hogy a demokraták részéről sokkal súlyosabb premonálások történtek a koalíciós kormány idejében.

Divac Nedeljko (szociálista) hozzászóllásában tréfásan megjegyzi, hogy elhiszi mindkét pártnak a preszióról szóló büneit, mert hisz nemrégben még jóbarátságban éltek egymással s így ismerniök kell egymás gyöngéit. Beszéde során ő is a választás terrorjáról sorol fel adatokat.

Divac után az idő előrehaladottságára való tekintettel a házelnök 1 óras szünetet rendel el. Szünet után

Vucicity Milorad belügyminiszter Davidovity és Divac támadásaira válaszol. Különösen arra tért ki, hogy Davidovity állítása szerint ő különféle alapokat használt fel a választások egyoldalú sikerének előmozdítása érdekében, másrészt meg a tisztviselőket a választások „megalapozására” igénybe vette. Divacnak pedig arra a kijelentésére reagált, mely szerint megakadályozta volna a független munkáspártnak a választásokon való részvételét. Vucicity belügyminiszter konkrét eseteket sorol fel, hogy miért mentett fel egyes tisztviselőket az állásuktól. Ami pedig az alapokat illeti, felszóllította a képviselőket, hogy keressék fel hivatalában, ahol készséggel fog bizonyítékot szolgáltatni afelől, hogy az alapokhoz nem nyúltak hozzá.

Utána felszóllt még dr. Marinkovity Voja, aki a választások idejében elbocsájtott tisztviselők érdekében beszélt és Dimitrijevity Dusan, aki az igazoló-bizottság többségének működését kritizálta.

Nagy érdeklődés mellett szóllt fel Pribicevity Szvetozár, aki Radics hallatlan választási terrorjáról szól hosszasan. Kijelenti, hogy igenis szabad választások voltak, de csak Radicsék, a Kmettityek és a németek részére. A mostani választás hasonlít — mondotta — a báró Rauch-féle választásokhoz.

Zsuljevity Aleksa (rad.) itt közbeiktált: Mi van a genai paktummal?

A vita éjjel fél egy órakor fejeződött be. A vita befejeztével szavazást rendeltek el, melynek eredményeképpen a szkupstina elfogadta az igazoló-bizottság jelentését. A nemzetgyűlést a közlőgő ünnepekre való tekintettel elnapolták. A legközelebbi ülést május 22-én délelőtti kilenc órai kezdéssel tartják meg.

TÖZSDE

Május 15.

Beograd. (Zárlat.) Páris 635, London 442, Milano 468, Genf 1730, New York 95, Berlin 023, Prága 286, Szoloniki 128, Wien 01360, Bukarest 4650, Szófia 75, Budapest 181, Amsterdam 3750.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 554, London 256550, Páris 3685, Milano 27, Berlin 0012750, Prága 1648, Wien 00078, Budapest 010, Hollandia 21690, Varsó 00116, Beograd 575.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 5250—5370, London 24150—24750, Páris 346—356, Berlin 12—14, Amsterdam 2040—2100, Beograd 5450—5650, Varsó 1160—1280.

A meggyilkolt Worovszky orosz követ temetése.

Lausanne, máj. 15.

A Montie-kápolnából nagy gyász-ünnepség keretében szállították el Worovszky holttestét. A koporsó mellett Ustinov orosz követségi tanácsos, Worovszky római helyettese és Welti, a svájci kommunista-párt képviselője mondtak beszédet. A koporsót a gyászmenet ezután a vonatok kísérte.

A konferencia delegációi közül egyedül a török delegáció jelent meg Izmeddel az élén a gyászszertartáson.

Korosec megsértődött.

Beograd, máj. 15.

Radics és Korosec között tegnap dr. Horváth blokkista képviselő ismeretes röpiratából kifolyólag összetűzés támadt. Horváth dr. ugyanis a konföderációs állameszmével kapcsolatban két államot említ fel, Szerbiát és Horvátországot, mintha Szlovénia csak alárendelt állam volna. Korosec megkérte Radicsot, hogy adjon ki egy nyilatkozatot, mely szerint ha konföderációs állammal lehetne szó, három állam lenne: Szerbia, Horvátország és Szlovénia.

Többtermelés.

Moszkva, máj. 15.

A Daily Mailnek jelentik, hogy a szovjetkormány április első felében kétezer kivégzést hajtatott végre.

Stojanovity Péter hangversenye.

Beeskerek, május 16.

Stojanovity Péter hegedűművész hangversenye mindig nagy lelki élvezete az igazi zeneértőknek. Tegnap esti hangversenye is a legnagyobb siker jegyében folyt le. Első számként Brahms: Átirat játszott a G-huron bámulatos finoman, majd Beethoven és Haydn egy-egy menüettóját csipkészerű kidolgozásban és Sammartini örökszép, dallamos Canto amorosójával fejezi be első számát. A műsor fénypontja kétség kívül Beethoven: Kreutzer Sonátája volt, amelynek mind a három tételét játszotta el a mester. Stojanovity technikai tudása annyira közismert, hogy ezzel külön nem is kellene foglalkozni, de amit tegnap este a Kreutzer Sonátában nyújtott, azzal szinte felülmulta önmagát. Boszorkányos gyorsaság, lágyan pergő hangok és sok-sok szív jellemezte a játékát. Végül egy saját szerzeményű ábrándját adta elő a Souvenir de Zombor-t, amely egy szerb fantázia és egy magyar tánc ügyes összekapcsolása.

Stojanovity kíséretében mutatkozott be Bival Blanka, a zagrebi opera énekesnője, aki Bajic és Rubinstein dalait énekelte nagy ráteremtéssel. Operai készségéről a Saint Saens: Sámson és Delila áriájában adott mutatást. Főérdeme azonban mint Stojanovity zongorakísézőjének volt. A Kreutzer Sonata kíséretében olyan finomságokat hozott ki, amely egyenrangú volt a hegedűszólam művészi munkájával.

Bival Blanka két dalát Rubin Böske kísérte a nála megszokott finomsággal és precizitással. A hangversenyt az Orient Konzertiroda rendezte.

„Ha száz évig várnak is a németek...”

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, máj. 15.

Amerikai lapok közlik Hindenburg nyilatkozatát, amelyet Mac Mahon kapitánynak tett egy beszélgetés során. Ez eredetileg magánbeszélgetés volt, de Hindenburg hozzájárult közléséhez, ha semmi változtatást nem tesznek az általa jóváhagyott szövegen:

„A háboru elkerülhetetlen — véli Hindenburg. — A németek

revanssal fognak élni, ha száz évig kell is várnok”.

A jövő háborújáról szólva kijelentette, hogy abban a légiflottának sokkal nagyobb szerepe lesz, mint ma. De minthogy azzal sem vasutvonalakat, sem városokat, stratégiai pontokat megszállni nem lehet, így a gyalogságnak lesz mégis a legfontosabb szerepe.

Egy eset a száz közül.

Hattagu család egy éléskamrában

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 16.

Hutkai Gábor beeskereki kocsis tíz éven át lakott a Karácseny-utca 2. szám alatti házban. A régi háztulajdonos eladta a házat Borjanovity Jovannak, aki viszont továbbadta a jelenlegi birtokosnak, Albrecht Mátyás pincérnek. Albrechtnek elegendő szüksége volt Hutkai lakására, amelyben műhelyt kívánt berendezni. Hogy kiköltözködésként bírja a családot, szép jutalmat ígért a lakás kiürítése esetén. A jutalom között szerepelt egy darab egy éves sertés, egy sertésöl és azonkívül kötelezte magát a harcokodás költségeinek megtérítésére.

A csábító jutalom megtette a hatását. Hutkai Gábor beleegyezett abba, hogy a lakásból kiköltözködjék s elfoglalja azt a lakást, amit a háztulajdonos szerzett helyébe. A lakásbizottság május másodikán vette tárgyalás alá az ügyet s mivel mindkét részről megtörtént a beleegyezés, minden további nélkül megadta hozzájárulását. A dörög Hutkai megkapta szabályszerűen a végzést s az irás szentírás elve alapján kiköltözködött a lakásból. A háztulajdonos által szerzett lakással azonban kellemetlenül eselődtek. A megígért egy konyhaszobás lakás helyett éléskamrát találtak a Takovszka (Garai) utcában jelzett házban, mely emberi lakás céljára egyáltalában nem felel meg. Hutkai öttagu családjá tegnap éjjel óta felváltva alszik az új lakásban, mert egyszerre dehogy férnének be a szűk kamrába. És mindennek a tetejében elmaradt a megígért sertés és sertésöl is s csak a költözködés költségeit fedezte a háztulajdonos.

Hutkainé tegnap óta kétségbeesetten jár egyik hivatalból a másikba és keresi az igazságot. A lakásbizottság szabályosan járt el, csak a háztulajdonossal szembeni differenciák várnak tisztázásra — magyarazzák mindenfelé. A jó aszszony csak nem akart belenyugodni

a válaszbá, szorgalmasan rőtta tovább a hivatalokat s kereste az igazságot, mely megtorolná a nagy igazságtalanságot, amit vele szemben, négy apró gyermekével szemben elkövettek.

Korlátozás a vagon-szolgáltások körül.

Ma lép életbe az új rendszer.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 16.

Közölte a „Torontál”, hogy a subotici vasutigazgatóság május 15-ikétől a teheráru forgalomhoz szükségelt vasuti kocsik kiadását korlátozni fogja.

Az erre vonatkozó részletes rendelet most megérkezett a beeskereki keresk. és iparkamarához. A rendelet közérdekű pontjait az alábbiakban felsoroljuk:

1. A nagy vagonhiány következtében Subotica, Novi Sad, Sombor, Veliki Beeskerek-Begej, Velika Kikinda, Vrsac, Novi Vrbas főállomás, Pancevo-Dunav, Stari Beceji, Topola, Kula, Vinkovci, Gyakovo és Senta állomásokon további rendelkezésig rendes áruszállításhoz egyszerre nem lehet háromnál több csukott és tiznél több nyitott kocsit rendelni.

2. A subotici vasutigazgatóság többi állomásain, rendes áruszállításhoz egy fél egyszerre csak egy csukott és öt nyitott kocsit rendelhet.

3. Szárnyas állatok szállításához egy fél egyszerre csak egy speciális kocsit rendelhet.

4. Rendkívüli áruknak tekintettek és így nem esnek a fenti rendelkezés alá a rezi és állami küldemények, katonai szállítások, amelyeknél a feladó és a címzett, vagy csak a címzett katonai hatóság, az élőállatok, az áruk, amelyek romlandók és pedig tojás, jég, sör, nyers gyümölcs, burgonya és tengeri (esakis jövő év február végéig), élelmiszerek, amelyek a passzív or-

szágrészekbe élelmezésre küldetnek. Utóbbiak szállítása az igazgatóság különleges rendelete alapján történik.

Ugyanattól a féltől, aki kocsit rendelt, újabb megrendelés csak akkor fogadható el, hogyha az előbb megrendelt kocsit elszállította már megtörtént, vagy hogyha a fél a korábbi megrendelést visszavonta.

A szállító fél a kapott kocsiba nem rakodhat árut más állomás címére, mint az a megrendelés könyvébe előjegyeztetett. Hogyha a fél más állomás címére akarja a kocsiba rakodni, úgy elveszti a bejegyzés sorrendjére való jogát és köteles újabb megrendelést eszközölni.

Az összes rakodó feleknek egy állomásnál egy nap alatt csak annyi kocsit szabad rendelkezésre bocsájtani, amennyibe a hivatalos órák idején 7—18 óráig be lehet rakni.

Hogyha a vasutigazgatóság valamely napon nem bocsájt rendelkezésre elegendő kocsit, úgy az állomásvezetőség köteles a kocsikat a megrendelések arányában aznap a megrendelők közt felosztani, de nem szabad az összes kocsikat csak egy félnek kiadni, még hogyha ez a fél a sorrend szerint az első is. Az állomásvezetőség köteles arról gondoskodni, hogy előző napon ki nem elégített igénylések sorra kerüljenek.

Vasuti kocsit csak az rendelhet, aki az áru tényleges feladója és aki a fuvarlevélen mint feladó szerepel.

Az állomás vezetősége nem engedheti meg, hogy olyan fél rakodjék a vagonba, aki nem a megrendelő.

A fél nem engedheti át másnak a részére rendelkezésre bocsájtott kocsit.

A rendelet május 15-én lépett hatályba és ezen a napon érvényüket veszítették az összes előző megrendelések és a felek kötelesek megrendeléseiket megújítani.

Az új rendelet végrehajtását az igazgatóság szigorúan ellenőrzi. Visszaélések esetén az igazgatóság vizsgálatot indít és az állomás főnökét még a vizsgálat befejezése előtt a szolgálatból elbocsájtja.

Csicserin Svájcot okolja Worovszky meggyilkolásáért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, máj. 15.

A Daily Mail írja, hogy Csicserin Worovszky meggyilkolásáért közvetlenül Svájcot tesz felelőssé, de szerinte Anglia, Franciaország és Olaszország is felelősek erkölcsileg

653

BERSON

GUMMISAROK és GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban 6v nedvesség és hideg ellen!

Komplett kész **ovál-hálószobabútorok** és mindennemű legmodernebb bútorok a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban kaphatók **HIZLI FERENC** bútorasztaloznál Veliki Beeskerek, Obilityeva (Zápolya) utca 5. szám. Vállal antikbútorok javítását és polírozását a legjutányosabb áron. 955 Polcskairtat garancia mellett vállal.

Ügyes leányt

aki perfekt himez és aszuroz, keres

NEUBAUER,

Szvetoszavszka (Szerbtemplom) u. 12.

HIREK

Máj.
17.

1749-ben született dr. Jenner, a himlőoltás felfedezője.

1821-ben szül. Kneipp Sebestyén, a természetes gyógymód egyik nagy embere.

A királyi pár nyaralása. Beogradból jelenti tudósítónk: Udvari körből eredő hír szerint a királyi pár nyolc nap múlva elhagyja Beogradot és Blébe utazik, ahol szeptember végéig szándékozik időzni.

Új gyorsvonat Beograd—Ljubljana között. Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésügyi minisztérium új gyorsvonatot állít be a forgalomba, mely Zagreben és Zsarlovécán át Ljubljanaig közlekedik. Ljubljana felől közvetlen összeköttetés van Münchenig. — Junius elsőjéről az orient express reggel hét órakor indul Beogradból. Párisba érkezik másnap reggel hat óra 35 perckor.

Tutankhamen költözik. Luxorból jelenti, hogy a farao sírjában talált tárgyak elszállítását tegnap megkezdették. A múkiek hajóra rakása két napig fog eltartani.

Tűz. Tegnap délben tüzet jelzett a toronyór. A Tűz a Milettyeva (Temesvári) utca 92. számú ház tetőzetén keletkezett. A rozoga nádfödél épületben ugyanis a kályhaeső a mennyezet alatt vezetett s a kipattanó szikrától gyulladt ki a száraz gyúlékony anyag. A lángok gyorsulván percek alatt elborították az egész tetőzetet. A gyorsan kivonult tűzoltóság derekas munkát fejtett ki s rövid időn belül teljesen eloltotta a tüzet. A tetőzet természetesen elpusztult, az épület azonban sikerült megmenteni. A ház Dragosy Misa kovácsmester tulajdonát képezte, akinek a kára meghaladja a tízezer dinárt.

Hazudik a muzsikaszó. Ez a címe annak az operettnak, amellyel a becskerekai Kadima sportegyesület műkedvelői gárdája legközelebb a közönség elé lép. Az operett próbái serényen folynak s a jelek után négy négy előadásban lesz része a becskerekai közönségnek. Emeli majd az előadások fényét a szerző Erdélyi Sándor részvétele, aki leendőbeli ígéretet tett, hogy az előadásokon részt vesz s a zenekar vezetését vállalja. A darab főbb szereplői a következők: Wollák Gyuláné, Lederer Károly, Czinner Anniko, Trebits Leo, Zwieback Ilus, Spira Károly, Pillis Juliska, Wolf Sándorné és Flesch Lipót. A darab jelmezeiről csak annyit, hogy Wienben készültek. A rendezői tisztet Flesch Lipót vállalta magára. Míg a táncok betanítását Czinner Anniko végzi. A zenekari kíséretet Ripka Imre zenekara látja el. Az előadás iránt, amely június másodikán lesz, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Berendy Katalin: Amiről a kis-leány hallgatott e. kötete most jelent meg és a könyvpiac szenzációja. A kis regény, mely esodálatos finoman megírt lélektani és társadalmi rajz, méltó feltűnést keltett. A címlapot Balázsffy festőművész, a híres könyvillusztrátor rajzolta. Kapható 15 dinárért az Orient könyvterjesztő vállalatnál és minden árusítójánál Veliki Becskerekben, viszontelárusítók megrendelhetik a Kurir könyvkiadónál Subotícán.

Pánik a földalatti villamoson. Newyorkból jelenti, hogy a földalatti vasút alagútjában rövidzárlat folytán a lámpák kialudtak. A pánikban az utasok a sinekre rohantak, hogy a közeli állomásra jussanak. A nagy tolongásban sok száz embert letapostak. Száznál több sebesült van és kétszáz embert fulladási tünetekkel szállítottak a kórházba.

Csak engedély birtokában gyűjthetnek az egyesületek. A vármegye hivatalos lapjában Torontál-Temes megye alispánja felhívja a hatóságok figyelmét arra, hogy egyesületek csak a közigazgatási hatóságok vagy a belügyminisztérium engedélyének birtokában gyűjthetnek önkéntes adományokat. Ellen esetben szigorú büntetést von maga után a gyűjtés.

Országos vásárok. Novi Sadon május hó 19., 20. és 21-én, Mokrinban 19. és 20-ikán, Stara Kanjicsán 20-án, Vel. Kopanicén 24-én, Veliki Becskerekén 25., 26. és 27-én, Melencin 26 és 27-én, Basaidon 26. és 27-én, Bródon 27. és 28-ikán, Óbőbén pedig június hó 3-án országos vásárt tartanak.

Mulatsággal egybekötött dalestély a Kaszinóban. A veliki becskerekai „Lyra”-dalegylet május hó 20-án, vasárnap este táncal egybekötött dalestélyt rendez a Kaszinóban. Az estély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mivel az ujonnan megalakult dalegylet ezuttal lép először a nyilvánosság elé. Az estély fél kilenc órakor kezdődik. A zenét a katonazenekar szolgáltatja. Belépődíj személyenként tíz dinár, elővételben nyolc dinár.

Az orosz inségakció liquidálása. Torontál-Temes megye hivatalos lapjának legutóbbi számában hírdetmény jelent meg, amely az orosz éhínségakcióval kapcsolatban felhívja az összes gyűjtőket, akiknél még befolyt összegek vannak s azokkal nem számoltak el, hogy a gyűjtés eredményét juttassák el a központba. A központ címe: Narodni Odbor Beograd. Szimina-u. 2. szám.

Hegyi Elza diszenze és Kaldor Boriska táncművésznő fellépte iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség a nyári melege való tekintettel azt határozta el, hogy a Kaszinó kertjében rendezi az előadást és csak ha az idő kedvezőtlenre fordul, tartja meg a teremben. Jegyek kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedésében.

A férfi-dalegylet mulatsága. A veliki becskerekai férfidalegylet május hó 19-én, szombaton, a Kaszinó kertjében (kedvezőtlen időjárás esetén a teremben) kabaréval és táncal egybekötött dalestélyt rendez a következő műsossal: Storch „Eji varázs” éneklé a férfi-dalegylet énekkara. Kurt Goetz „Der Hund im Hirn”. Humoreszk. Szereplők: Schneider Arthur, Reiter Isolda, Spitzer Eichardt és Wassermann János, Marschner: Naprend, éneklé a férfikar. A következő szám egy I felvonásos operett. A színész, melynek a zenéjét becskerekai zeneszerző, a kvalitásairól ismert Weninger Ernő szerette. A darab rendezője Róna Tibor. Szereplői a következők: Sárík Gyura, Török Fe-

renc, Sárík Gyuláné, Csányi Mariska, Horváth Mátyás, Lenkuta Juci, Róna Tibor és Mayer Mariska. Ötödik szám: Deigendesch „Ihr Lieben Vögeln”. Fühl Nándorné szopránzóloja zenekari kísérettel. Karinthy Frigyes kacagató tréfája a „Visszakérem a tandíjat”, a következő szám, amelyben Róna Tibor, Sárík, Grolehammer Béla, Török Ferenc, Horváth Mátyás és Napholez Sándor lépnek fel. Tóth Zoltán becskerekai zeneszerző „Egyveleg”-je, amelyet Weninger József karnagy irt át férfikarra és egy énekkari szám egészítik ki a gazdag műsort. Az előadás este fél kilenc órakor kezdődik.

Ronde tábornok Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: Ronde francia tábornok, aki közismerten szerb barát, tegnap Beogradba érkezett. A király a tegnapi nap folyamán különkihallgatáson fogadta a tábornokot. A hadügyminiszter beogradi tartózkodásának idejére Stefánovity Ljuba vezérkari őrnagyot rendelte melléje.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Új Időknek új száma közli Szederkényi Anna és Rudolph Stratz érdekes regényeit, Pekár Gyula és Lyka Károly, Szenési Gyula cikkeit, Pásztor József elbeszélését, számos művészi és időszéri képet és a lap rendkívül népszerű és kedvelt rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 50 dinár. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Atulásokok és csekkkiadások — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskerekai Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Hangszerek javítását, tennis reketek tartós hurozását a legolcsóbb áron elvállalja Tóth A. hangszerkészítő, Béga-végör a volt Daun-féle híddal szemben, saját házában.

Vas- és fémtárgyakat Krauszánál, Veliki Becskerek. — Telefon szám 329.

Szerkesztésért felelős Juhász Ferenc.

Köszönetnyi vántás.

Mindazon rokonaimnak, barátainak és ismerőseimnek, akik felejtethetetlen, drága jó férjem

Kadelburger Ede

temetése alkalmával megjelenésükkel, részvénytámasztással és koszorúküldeményükkel mély fájdalomamat és gyászomat enyhíteni igyekeztek, különösen a filharmóniai zeneegyesületnek a temetésén testületileg való megjelenéseért és koszorúküldeményeért ezuton mondok hálás köszönetet.

Özv. Kadelburger Edéné.

Pošto sam nameran preuzeti radn u Radić i Krpučić u Orlovatu, to molim da se svi poverioci, zainteresovani meni izvolu javiti radi svojih potraživanja, u roku od 7 d na na adresu:

M. Stanković,
Tomaševac

Mivel a Radity és Krpučić-féle üzletet Orlováton átvenni szándékozom, felkérem az érdekelteket, hogy követeléseiket 7 napon belül nálam jelentsék be

M. Stanković
Tomasevac.

Eladó

973

bognárműhely
szerszámmal együtt.

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Körkemence égetőmestert

keres az Ujvári-téglagyár.

Be- és kihordó munkásokat
ugyan-ott felfogadnak.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

954

Különféle

cserepes virágok és virágpalánták

a legjutányosabb árban kaphatók □□ÁH□□□□□□
varosi kertésznél Veliki Becskerek, Bajza-utca 8. sz. (Amerika-nyegyed).

Nagyban!

Kicsinyben!

FAÁRUK:

konyha, háztartási és mezőgazdasági cikkek,

u m. kaszanyél, gereblye, villa, kapanyél, buzalapát, zsák, vesszőkocsár, házi- és kubikostalicska, kecsyársütőlapát, teknyő, rokka, kocsirud, dézsa, szita, drótfonat, gyékényponyvák, piactáska, nyirfasesprő, facipők, ostornyelek stb., ugyszintén mindennemű konyha és háztartási cikkek a legjobb minőségben és a legolcsóbb napiárban kaphatók

968

Feigl Károly faárukereskedésében V. Becskerek, Zsitni tra (Buza-tér) a Dungserszki sörgyár épületében.

Utazó ügynökök

fix fizetéssel és provízióval
felvételnek
Bencze Antal és Fia cégnél
Veliki Beeskerek. = 960

Motorhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski
Becsej között. Bácska és Bánát
vonataihoz a legjobb összeköttetés.
Indul:
Stari Becsejről . . . 5, 9, 12^{1/2}, 17 órákor.
Turski Becsejről . . . 6, 10, 13^{1/4}, 18 órákor.

**Nagy pince
kiadó.** Bővebbet:

Sander M. József cégnél.

**Egy jobb házból való fiu
mindenesnek**

teljes ellátással
és havi 400 K
fizetéssel azon-
nal felvétetik. Ugyanott egy
mosogatóleány teljes ellátás-
sal és havi
600 K fizetés-
sel azonnali belépéssel felvétetik

ifj. Huszár István,
„Kotárka“ vendéglős.

Velikibecskereki Malomépitő Rt.

A. D. za Podizanje Mlinova.

Elvállalunk új építéseket és átalakításokat

legjobban bevált rendszerük szerint a legrövidebb szállítási határidőre és a legkedvezőbb feltételek mellett.

Készítünk és szállítunk pontosan mindennemű malomgépeket.**Különlegességeink:**

„MONITOR“ aspirációs tarar (szelelőgép),
„PURITAS“ hegyező- és hámozógép,
SIKSZITA (Plansichter) szabadon lengő, forgantyú nélkül,
„REGINA“ dara- és darcetisztítógép stb., stb.

Legmagasabb munkateljesítmény minőség és mennyiség tekintetében.**A budapesti Ganz és Társa—Danubius-féle hengersizékek egyedárúsítása az SHS államban.****1922-ben végzett új berendezések és átalakítások:**

Sokolović & Vrankić Leskovac, új berendezés, termelés 200 q.
Izvojni Mlin Veliki Beeskerek, teljes átalakítás, termelés 600 q.
Domov. Ind. Mlin D. D. Veliki Beeskerek, teljes átalakítás,
termelés 1200 q.
Domov. Ind. Mlin D. D. Indjija, új berendezés, termelés 600 q.
Első Opovali Hengermalom Opovali, teljes átalakítás, termelés
250 q.
Berger A. hengermalma Tor-Torda, új berendezés, termelés 100 q.
Radčić Gábor Tovarnik, új berendezés, termelés 100 q.

1923-ban április haváig feladott megbízások:

„Vojvodina“ Mlin Veliki Beeskerek, új berendezés, termelés
200 q.
I. Francfeldi Hengermalom Francfeld, teljes átalakítás,
termelés 250 q.
Titeli Gőzfűrésztétel, teljes átalakítás, termelés 150 q.
Klein K. turbinamalma Bela Crkva, teljes átalakítás, ter-
melés 120 q.
Franjo Vučić Lupoglava, új berendezés, termelés 50 q.
Erb F. és Társa Novi Vrba, új berendezés, termelés 50 q.

Költségvetések és referencialisták költségmentesek! Mérnököt, terveket kívánatra küldünk.

Telefon: 264.

Távírat: Mühlenbau.

771

Hirdetések felvételnek a Torontál kiadóhivatalában**Hirdetmény.**

A **Cukorgyár Rt. Veliki Beeskerek**, az 1923. március 25-én Veliki Beeskereken meg-
tartott rendkívüli közgyűlés határozata és a kereskedelem- és iparügyi miniszterium Beograd, folyó évi
március hó 27-én kelt 1827. számú jóváhagyása alapján, a társaság alaptőkéjét

6 millió dinárról 12 millió dinárra

emeli fel és pedig 120.000 db a folyó üzletévre osztalékjogosult, 50 dinárról szóló új részvény kibocsátása
által. A részvénytulajdonosok jogosultak minden régi részvényre, annak bemutatása ellenében, egy új
részvényt 50 dinár lefizetése ellenében átvenni.

Az elővételi jog mártól kezdve **1923. évi június hó 5-ig** a következő helyeken gyakorolható:

- Veliki Beeskereken a gyár pénztáránál,
- Beogradban a Filiale der Prager Kreditbanknál,
- Genéveben Lombard, Odier & Co. cégnél,
- Londonban Nevile, Foster & Co. cégnél,
- Párisban Nevile, Foster & Co. cégnél,
- Budapesten a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál,
- Prágában a Bank für Handel und Industrie, ehemals Länderbanknál.

Veliki Beeskerek, 1923. évi május hó 15-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

961